

Česká školní inspekce Zlínský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIZ-534/23-Z

Název	Střední průmyslová škola Zlín
Sídlo	třída Tomáše Bati 4187, 760 01 Zlín
E-mail	reditel@spszl.cz
IČO	00559482
Identifikátor	600014355
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Radomír Nedbal
Zřizovatel	Zlínský kraj
Místo inspekční činnosti	třída Tomáše Bati 4187, 760 01 Zlín
Inspekční činnost na místě	20. 4. – 21. 4. a 25. 4. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, za období od poslední inspekční činnosti.

Charakteristika

Právnická osoba Střední průmyslová škola Zlín (dále „škola“) poskytovala v době inspekce vzdělávání ve 4 oborech vzdělání s maturitní zkouškou v denní formě vzdělávání 23-41-M/01 Strojírenství, 26-41-M/01 Elektrotechnika, 36-47-M/01 Stavebnictví a 78-42-M/01 Technické lyceum. Počet vzdělávajících se žáků ve sledovaném období byl stabilní.

Ve školním roce 2022/2023 se ve škole vzdělávalo 864 žáků v 32 třídách v denní formě vzdělávání. Škola identifikovala žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), v době inspekce vzdělávala 30 těchto žáků, kterým byla poskytována podpůrná opatření 1. – 2. stupně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má jasně a srozumitelně nastavenou vizi ukotvenou v Plánu strategického rozvoje střední školy na období 2021–2026, ve kterém jsou klíčové oblasti vzdělávání logicky rozčleněny a stanovují srozumitelné cíle, které jsou v souladu se zásadami vzdělávání a s přípravou žáků na jejich uplatnění v dalším vzdělávání a praxi. Na vypracovanou koncepci smysluplně navazují dílčí kroky vedoucí ke stanoveným cílům, které jsou vedením školy efektivně vyhodnocovány. Vedení školy o vypracované strategii komunikuje s pedagogickými pracovníky, převážně s předsedy jednotlivých předmětových komisí, a ti se s ní identifikují. Škola rovněž o svých strategických záměrech aktivně komunikuje s rodiči žáků při úvodních třídních setkáních. Stanovené cíle se škole daří dlouhodobě a úspěšně naplňovat, a to především ve stabilních výborných výsledcích při ukončování vzdělávání žáků v jednotlivých oborech vzdělání, v materiálních podmírkách, jejichž využívání efektivně podporuje vzdělávání, a v účelném zapojení do zahraničních projektů. Vzdělávání škola uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů (dále „SVP“), jejich aktualizace reagují na změny vycházející z potřeb školy i z podnětů spolupracujících sociálních partnerů (firem) vedoucích k širšímu uplatnění absolventů v dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vedení školy systematicky kontroluje a vyhodnocuje stav v důležitých oblastech vzdělávání. Vyhodnocení a závěry z hospitační činnosti se přenášejí do výuky jednotlivých předmětů, ale škole se zatím jen v malé míře daří zařazovat do výuky metody a formy podporující spolupráci žáků při řešení učebních úloh a zvýšení jejich aktivního zapojení do výuky formou vzájemné diskuse při řešení zadaných úkolů. Škola vytvářela vhodné příležitosti pro vzájemnou spolupráci pedagogů se zákonnými zástupci žáků i rodiči zletilých žáků formou třídních schůzek i pravidelnou komunikací třídních učitelů přes webový informační systém. Škola vhodnou formou a v náležitém rozsahu informovala uchazeče o studium i veřejnost o vyučovaných oborech vzdělání, podmírkách studia a kritériích přijetí.

Pedagogický sbor je kvalifikovaný. Podporu začínajícím učitelům do tří let praxe poskytují zkušení kolegové, a to především z řad předsedů předmětových komisí. Profesní a odborný růst pedagogů podporuje spolupráce se sociálními partnery, zapojení školy do mezinárodních projektů a programů a další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“), které vychází především ze zájmu učitelů, méně již z potřeb školy nastavených ve strategii rozvoje školy, a je především zaměřeno především na prohlubování a rozširování odbornosti učitelů. V menší míře je však zastoupeno DVPP podporující využívání aktivizačních metod a forem práce ve výuce, což se negativně projevilo v části sledované výuky. Chybí také důslednější práce pedagogů se stanovováním konkrétních vzdělávacích cílů, která by se efektivně projevovala v závěrech vyučovacích hodin, popř. blocích hodin.

Efektivní vícezdrojové financování umožňuje vytvářet kvalitní podmínky pro naplňování všech činností školy. Vedle prostředků ze státního rozpočtu a od zřizovatele získává vedení školy peněžní prostředky doplňkovou činností, sponzorskými dary a zapojením do četných rozvojových programů, grantů a projektů, což se pozitivně promítá v obohacení vzdělávacího procesu. Praktické vyučování tak probíhá v dílnách a odborných učebnách vybavených potřebnými stroji, zařízením a softwarovým vybavením, což se příznivě projevuje v motivování a zájmu žáků o výuku.

Vedení školy pravidelně vyhodnocuje stav materiálně-technických podmínek a v souladu s koncepcí školy a rychlým rozvojem informačních technologií je postupně v rámci finančních možností systematicky obnovuje a modernizuje. Škola disponuje dostatečným počtem kmenových tříd i odborných učeben, novým místem setkávání žáků napříč obory i ročníky je kvalitně vybavené komunitní centrum, které slouží k relaxaci i k výuce a plní funkci prevence sociálně patologických jevů. Vstup do školy je zabezpečen elektronicky i prostřednictvím dozoru vrátného, žáci jsou v průběhu studia pravidelně poučováni o bezpečnosti zejména při odborné praxi i při všech mimoškolních aktivitách. Bezpečnostní rizika byla pravidelně vyhodnocována s následným přijímáním opatření pro zlepšení. Stravování žáků i zaměstnanců je zajištěno vlastní školní jídelhou, některé dny s možností výběru ze dvou hlavních jídel, při dodržení zásad zdravé výživy.

Poradenské služby zajišťovaly systematicky dvě výchovné poradkyně a školní metodička prevence ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. K podpoře žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přispívá jejich včasná identifikace a pravidelná spolupráce se školskými poradenskými zařízeními. V rámci kariérového poradenství výchovná poradkyně v součinnosti s odbornými organizacemi pomáhala žákům při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků. Preventivní strategie se promítla do dění ve škole formou specifických i nespecifických aktivit prevence, škola organizovala adaptacní pobory pro žáky prvních ročníků, zavedením třídnických hodin a testováním sociálního klimatu v jednotlivých třídách účelně podporovala pozitivní vztahy v třídních kolektivech.

Škola dlouhodobě spolupracovala s mnoha partnery. Oboustranně přínosná je mezinárodní spolupráce se střední školou v Belgii zaměřená na rozvoj cizojazyčných komunikačních dovedností žáků a poznání života v jiných zemích. Na velmi dobré úrovni byla dlouhodobá spolupráce se čtyřmi vysokými školami, která žákům školy umožňuje lepší orientaci v oborech, v nichž chtějí pokračovat ve vzdělávání. Stěžejními partnery školy jsou regionální firmy oborově zaměřené na vyučované obory vzdělání ve škole. Žáci i pedagogové pravidelně navštěvují tyto sociální partnery v rámci exkurzí, stáží a odborné praxe se seznamují s běžným provozem a každodenními pracovními úkoly.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován v teoretické výuce ve všeobecně vzdělávacích předmětech český jazyk a literatura, dějepis, anglický, ruský a německý jazyk, matematika, tělesná výchova, výchova k občanství, v odborných předmětech i praktickém vyučování oboru vzdělání Elektrotechnika a Strojírenství.

Ve sledované výuce českého jazyka, nauky o společnosti a dějepisu převládala frontální výuka podpořená řízeným rozhovorem, do kterého se zapojovala jenom část žáků. V úvodu výuky nebyl často sdělen cíl hodiny, a tudíž neproběhla ani vstupní motivace. Žáci nepracovali s informačními zdroji, úkoly nebyly diferencovány, scházela účelná individualizace výuky a aktivní zapojení žáků. Vyučující také v malé míře vytvářeli prostor pro souvislejší samostatný mluvěný projev žáků, který by podpořil schopnost formulace vlastního názoru, kritického myšlení a argumentace. Ve čtvrtých ročnících byla organizace výuky českého jazyka zaměřena na přípravu k maturitní zkoušce, žáci aktivně pracovali s uměleckým textem, na základě, kterého byla cíleně rozvíjena čtenářská gramotnost. V části hodin byla účelně využita didaktická technika a práce s učebnicí nebo pracovním listem, zařazeny mezipředmětové vztahy a propojení znalostí s reálnými životními situacemi.

Výuka cizích jazyků měla rozdílnou úroveň. Tam, kde se dařilo žáky motivovat a střídat jednotlivé činnosti, vykazovali velmi dobré znalosti a dovednosti. Žáci byli aktivní, komunikovali ve dvojicích nebo ve skupinách, dokázali vhodně reagovat na dotazy vyučujících a uměli si svoji práci adekvátně zhodnotit. Využití ICT podpořené poslechovými aktivitami bylo pro žáky v těchto hodinách rovněž velmi přínosné. Naopak v hodinách, kde převažovala frontální výuka vedená formou výkladu bez aktivizačních metod, si žáci pouze mechanicky procvičovali různé gramatické jevy, chybělo zde propojení s reálnými životními situacemi, komunikativní dovednosti byly podporovány v minimální míře nebo vůbec.

Jedna ze sledovaných hodin matematiky nebyla organizačně dobře zvládnutá a promyšle ná. Byla využita pouze frontální výuka se zapojením vždy jen jednoho žáka u tabule. Žáci nedostávali prostor k vlastnímu aktivnímu zapojení do výuky ani dostatek času pro využití již získaných vědomostí a nebyli podněcování ke kritickému myšlení. Komunikace mezi učitelem a jednotlivými žáky byla stručná a nedostatečně zřetelná pro ostatní žáky. V průběhu výuky byla část žáků pasivní a nesledovala prováděné činnosti. Zpětnou vazbu k prováděným činnostem získávali pouze jednotliví žáci, průběžné ani závěrečné zhodnocení splnění vzdělávacích cílů nebylo v hodině prováděno. V ostatních hodinách matematiky prevládala také frontální výuka, ale s aktivním zapojením žáků doplněná o jejich samostatnou práci. Žáci dodržovali nastavená pravidla a bez obav průběžně pokládali otázky. Probírané učivo bylo účelně provázáno s reálnými situacemi běžného života, žáci měli možnost využít již získaných znalostí k aktuálně řešeným úlohám a byli účelně podněcováni ke kritickému myšlení.

Výuka tělesné výchovy rozvíjela u žáků kladný vztah k pohybovým činnostem a k jejich osvojování a pravidelnému využívání v souladu s pohybovým zájmem jednotlivých žáků. Ve většině vyučovacích hodin tělesné výchovy byla výuka dobře organizačně promyšle ná a realizovaná, žáci byli vhodně podněcováni k aktivnímu přístupu. Pro dosažení stanovených cílů byly účelně zvoleny metody a formy, které napomáhaly zvládnout nové pohybové dovednosti i rozvíjet již zvládnuté činnosti. Žáci dokázali navzájem spolupracovat a tím podpořili i motivovali méně zdatné žáky, aby zažili úspěch v nácviku nových pohybových dovedností nebo v rámci sportovních her.

V závěrečné fázi většiny vyučovacích hodin scházelo shrnutí probraného učiva a vyhodnocení stanoveného vzdělávacího cíle. Žáci byli jen ojediněle vedeni k sebereflexi vlastního výkonu. Formativní hodnocení výuky s ohledem na poskytnutí informací o tom, jak se žák vypořádává s látkou, zda látce porozuměl, případně jaký druh pomoci potřebuje k zvládnutí učiva, neproběhlo vůbec.

Ve sledované výuce odborných předmětů prevládala příjemná pracovní atmosféra a vyučující v nich zohledňovali pracovní tempo žáků. Žáci byli vedeni k dodržování odborné terminologie s náležitým využitím výstižného příkladu z praxe, který dokresloval vhodné souvislosti s reálnými situacemi, jež navazovaly na předpokládané profesní uplatnění žáků. Výuka probíhala převážně frontálně s výrazným podílem výkladu a převažující aktivitou u učitelů. Většina hodin byla vedena formou přednášky doplněné prezentací výukového obsahu s neúčelným využitím digitální techniky. Skupinová forma výuka či práce ve dvojicích se nevyskytovala, samostatná práce žáků byla spíše zaměřena na opisování textů do sešitu. Komunikace s žáky byla zaměřená zejména na stručné opakování učiva z předchozí hodiny nebo stručný popis promítané prezentace. Neefektivně zvolené formy a metody výuky vedly k menšímu zapojení žáků v jednotlivých hodinách. Žáci byli motivováni k plnění zadaných úkolů, ale bez zpětné vazby o mře zvládnutí zadaných úkolů a probíraného obsahu učiva. K náročnější komunikaci formou vzájemné diskuse nebo výměny názorů i k samostatnému vyhledávání informací s následným zpracováním nebyli

vedení. Práce s výukovými cíli byla nedostatečná a neumožňovala jejich vyhodnocení v závěru hodiny, většinou nedocházelo ani ke stručnému shrnutí učiva.

Ve sledovaných skupinách praktického vyučování byly rozvíjeny kompetence žáků za účelem získávání potřebných praktických dovedností a návyků vycházející z profilu absolventa pro daný obor vzdělání. Organizační formy a metody výuky byly zvoleny účelně, zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví byly dodrženy. Žáci ukázněně a pod vedením učitelů praktického vyučování zodpovědně plnili pracovní úkoly. Pracovali s nástroji a zařízeními, přirozeně komunikovali mezi sebou i s vyučujícími, kteří jim poskytovali radu a pomoc při plnění zadaných úkolů. Žáci se dobře orientovali v zadávací dokumentaci a vyučující průběžně hodnotili jejich pokrok v dílčích činnostech. Individuální přístup učitelů praktického vyučování s využitím aktivizačních metod jednoznačně přispíval k zájmu žáků o praktickou činnost.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků byly pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady i předmětových komisí. Sdílený elektronický informační systém umožňoval systematické sledování úspěšnosti žáků v průběhu celého školního roku. Zákonní zástupci žáků byli průběžně informováni o prospěchu na třídních schůzkách i pomocí webového informačního systému. Výsledky vzdělávání žáků vykazovaly v období posledních tří let vyrovnanou úroveň a u většiny žáků jednotlivých tříd nedocházelo k výrazným výkyvům v rámci průběžných vzdělávacích výsledků. U některých žáků prvních ročníků v předmětu matematika bylo patrné zhoršení studijních výsledků, ale postupně směrem k závěrečným ročníkům se studijní výsledky zlepšovaly. Škola se rovněž zapojila do testování žáků, ve školním roce 2017/2018 dosáhli žáci druhých ročníků v matematické gramotnosti v porovnání s celorepublikovými výsledky žáků výborné úrovně. Ve školním roce 2022/2023 se žáci prvních ročníků zapojili do testování vědomostí moderních dějin s výbornými výsledky a žáci druhých ročníků do testování čtenářské gramotnosti s průměrnými výsledky.

Škola poskytuje individuální poradenství při řešení případných výukových či výchovných problémů. Předcházení studijního neúspěchu žáků škola realizuje možnosti individuálních konzultací, které byly po distanční výuce v souvislosti s pandemií nemoci covid-19 vhodně doplněny skupinovým doučováním. Škola účelně spolupracovala se školskými poradenskými zařízeními a při úpravě vzdělávání žáků se SVP vycházel z jejich doporučení a současně využívala vlastních úprav metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Dopady využívaných podpůrných opatření byly účelně každý rok vyhodnocovány.

Celkové výsledky maturitní zkoušky vykazovaly stabilně vysokou úroveň u jednotlivých oborů vzdělání a vždy byly výrazně lepší než celorepublikový průměr žáků ve stejně skupině oborů. Žáci technického lycea ve sledovaném období od školního roku 2017/2018 uspěli všichni. Výsledky žáků ostatních technických oborů elektrotechnika, strojírenství a stavebnictví ve sledovaném období vykazovaly postupnou zlepšující úroveň. Ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 neuspělo vždy pouze 5 žáků z celkového počtu 160 žáků konajících maturitní zkoušku. Maturitní výsledky vedení školy sledovalo, efektivně analyzovalo a vyhodnocovalo. Pro udržení dobrých žákovských výsledků, ale i pro jejich zlepšení vedení školy přijímal a realizovalo vhodná opatření.

Žáci školy jsou úspěšní v soutěžích a olympiadách napříč obory a vzdělávacím oblastmi. Výborných výsledků dosahují jak v rámci odborných předmětů, tak i v těch všeobecných, a to na úrovni školní, okresní nebo regionální, ale i na úrovni celostátní. Aktivní příprava na

tyto soutěže kvalitně podporuje rozvoj nejen pohybových dovedností, ale i postojovou složku jednotlivých žáků. Účelnou motivací pro žáky je možnost účastnit se poznávacích nebo studijních pobytů na podporu jazykových dovedností i v rámci programu Erasmus+, kde se zdokonalují v aktivním používání cizího jazyka, a to nejen ve svém oboru.

Závěry

Vývoj školy

- Postupné zlepšení materiálního a finančního zabezpečení vzdělávání.

Silné stránky

- Zapojení žáků do soutěží, přehlídek a výstav napříč všemi obory vzdělání a jejich velmi dobré výsledky jak v okresních, regionálních, tak i v celostátních kolech.
- Dlouhodobě výborné výsledky žáků při ukončování vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Absence forem výuky podporujících spolupráci žáků při řešení učebních úloh a zvýšení jejich aktivního zapojení do výuky.
- Při výuce aktivně pracovat se všemi žáky a nabízet jim možnost výběru z úloh odlišné kognitivní náročnosti.
- V závěru vyučovacích hodin zhodnotit probíraný obsah učiva vyučujícím i žáky směrem k jejich vlastnímu učení.
- Vytvořit prostor pro samostatné využívání různých informačních zdrojů žáky při řešení úloh a následnou analýzu, kterou by dokázali vhodně interpretovat.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Při plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřit na rozvoj v oblasti využívání metod a forem nabízejících žákům aktivity podporující jejich učení, na práci s výukovými cíli a diferenciaci výuky směrem k žákům.
- Při kontrolní a hospitační činnosti se zaměřit na závěrečné zhodnocení získaných znalostí a dovedností žáků v souvislosti ke stanoveným cílům a obsahu probíraného učiva i na využívání aktivizujících metod a forem ve výuce.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Střední průmyslové školy Zlín, tř. Tomáše Bati 4187, IČO 00559482, čj.273/2001 ze dne 13. 6. 2001, včetně Přílohy č. 1, vydaná Zlínským krajem včetně dodatků č. 1 –7
2. Jmenování ředitele školy na pracovní místo, čj. KUZL 35791/2020 ze dne 22. 6. 2020 s účinností od 1. 8. 2020
3. Rozhodnutí o změně v zápisu do rejstříku škol a školských zařízení č. j. 57544/2014 ze dne 6. 10. 2014, vydané MŠMT
4. Školní vzdělávací programy vyučovaných oborů vzdělání ve školním roce 2022/2023 k datu inspeckce
5. Zápis z jednání pedagogické rady a předmětových komisí 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023 k datu inspeckce
6. Třídní knihy a výkazy, rozvrhy tříd a vyučujících ve školním roce 2022/2023 k datu inspeckce
7. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků (vzorek) ve školním roce 2022/2023 k datu inspeckce
8. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2022/2023
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2022/2023 k datu inspeckce
10. Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023
11. Plán strategického rozvoje školy 2020–2026 ze dne 11. 3. 2020
12. Přehled prospěchu jednotlivých tříd ve školním roce 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023
13. Výsledky maturitních zkoušek ve školním roce 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022
14. Organizace školního roku 2022/2023
15. Hospitační záznamy za školní rok 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023 k datu inspeckce
16. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků ve školním roce 2022/2023 k datu inspeckce
17. Spisy žáků přijatých a nepřijatých ke vzdělávání na střední škole (vzorek) na školní rok 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023
18. Kritéria pro přijetí na střední školu na školní rok 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023
19. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023
20. Dokumentace ke školnímu stravování, bezpečnosti, k projektům, příspěvkům a neinvestičním dotacím ve školním roce 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P. O. Box 125, 760 01 Zlín, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu czi.z@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s přípomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně přípomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Radovan Zicháček, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Radovan Zicháček v. r.

PhDr. Renata Horáková, Ph.D., školní
inspektorka

Renata Horáková v. r.

Mgr. Kristina Kubečková, školní
inspektorka

Kristýna Kubečková v. r.

Mgr. Jana Zámečníková, školní
inspektorka

Jana Zámečníková v. r.

Ing. Marcela Matušincová, kontrolní
pracovnice

Marcela Matušincová v. r.

Ing. Jaroslav Král, odborník na
elektrotechniku

Jaroslav Král v. r.

Ing. Jiří Psota, odborník na strojírenství

Jiří Psota v. r.

PaedDr. Jiří Ševčík, školní inspektor

Jiří Ševčík v. r.

Ve Zlíně 22. 5. 2023